

Muslimský šátek a burka – zakázat či tolerovat?

Martin Adámek

sepsáno 9.2.2008

(s využitím poznámek z 28.12.2006)

Občas se ze zpravodajství dozvíme, že se na západ nebo na jihovýchod od nás diskutuje o povolení či zákazu nošení „náboženských symbolů“ – muslimských šátků, burek, anebo židovských jarmulek.

„Náboženské symboly“

Jarmulka / zdroj: [Wikipedia](#)

Už dříve měli Francouzi výhrady k náboženským symbolům – tuším, že k židovským jarmulkám, které byly zakazovány na školách, podobně jako muslimské šátky.

Ačkoliv jsem já osobně bez vyznání, tak jsem přesvědčen, že by každý měl mít možnost hlásit se ke své víře, pokud ta „víra“ není rasismus nebo nacismus. A nebezpečné mohou být i některé sekty – např. Svědkové Jehovovi, vizte článek „[Oběť nehody odmítla kvůli vyznání transfuzi krve. Zemřela](#)“. Ale jinak nevidím důvod, proč by někdo nemohl nosit jarmulku, nebo třeba řetízek s křížkem. Mimochodem, to zakazování náboženských symbolů ve mně evokuje myšlenky na některé totalitní režimy.

Takže náboženské symboly bych ve školách ani na ulicích v žádném případě nezakazoval, pokud se chceme nazývat demokraty. Tedy snad s určitými výjimkami, jako např. že v učebnách by všechny čepice, včetně jarmulek, musely jít dolů - což je ale věc místní kultury a etikety, nikoliv věc zákazu náboženských symbolů jako takových. A tehdy ve Francii chtěli jarmulky zakázat právě proto, že je to náboženský symbol. Což je podle mne potlačování možnosti hlásit se ke své víře, vyznání, a přesvědčení.

V demokratické společnosti by se lidem neměly projevy náboženství zakazovat. Navíc jsem se před časem víceméně ztotožnil s výrokem, že vyspělost společnosti se pozná podle toho, jak se daná společnost chová ke svým menšinám. Když jsem se s tou definicí setkal, tak jsem si uvědomil, že s ní asi souhlasím, protože se už dost dlouho snažím svůj web dělat tak, aby byl přístupný pro zrakově postižené, i úplně nevidomé návštěvníky – což se pohledem pragmatika "nemůže vyplatit", vzhledem k velkému úsilí vyvinutému na zpřístupnění obsahu webu pro malý počet návštěvníků.

A myslím si, že obzvláště v Čechách, kde nás je většina bez vyznání, bychom k méně obvyklým náboženstvím mohli být i tolerantnější než v jiných zemích, kde je hodně rozšířené např. křesťanství.

Kulturní důvody

Jiný kraj, jiný mrav. Evropanky se narozdíl od muslimek obejdou bez šátků a závojų, Afričanky nepotřebují ani podprsenky. / autor: flickr.com: BoazImages

V případě muslimských šátků a burek podle mě zdaleka nejde jenom o to, že se jejich nositelky chtějí hlásit k nějaké víře. Podle mě to není ani tak věc náboženství, jako spíše kultury. Ony prostě nechťejí chodit nahé.

Právě dnes „[Turecký parlament definitivně povolil šátky na univerzitách](#)“ – a v Turecku je z toho poprask.

To je toho, vždyť na naší fakultě uprostřed východních Čech občas potkám nějakou tu zahraniční studentku, která má vlasy schované pod šátkem. A nemám s tím problém – proč bych měl mít? Vždyť je to její věc, a nikoho tím neobtěžuje ani neohrožuje.

Vždyť je snad právo každého jedince obléct se tak, aby si nepřipadal být nahý. Asi by se vám nelíbilo, kdybyste přijeli do Afriky, a tam vás (nebo vaši přítelkyni či manželku) místní obyvatelé nutili svléknout tričko a podprsenku, jenom proto, že místní lidé podle tamní kultury nic takového nenosí. Respektujme cizí kultury, a nebuďme nikoho chodit polonahého. Z hlediska prudernosti oblékání jsme tedy někde mezi venkovskou Afrikou a blízkým východem. V Africe jsou respektovány trička a podprsenky Evropanek, tak bychom my ve střední a západní Evropě měli respektovat šátky muslimek. Pro ně je to prostě věc slušnosti.

Mravy se sice pomalu uvolňují, a v muslimské Bosně (v létě 2007) jsem šátky vídal spíše na starších babičkách, občas na ostatních ženách, a snad jen jednou na slečně ve věku okolo dvaceti. Ale to je podobné, jako když u nás Evropanky na plážích pomalu odkládají horní díly plavek.

Nemusíme být konzervativní, jako jsou třeba Američané, pro které je střelba na člověka menší přestupek, než slečna nahoře bez. Ale tolerujme konzervativnost u jiných, pokud si to budou přát. Vždyť nás tím neomezují, tak buďme prostě demokraté, a nediktujme zbytečně to, do čeho nemáme rozumný důvod mluvit.

Otázka bezpečnosti

Zahalení obličeje může napomáhat trestným činům / autor: flickr.com: bartendermagic_com

K omezování nošení muslimských šátků tedy nevidím žádný důvod, a povolil bych je i v uzavřené místnosti, když je to pro jejich majitelky otázka cudnosti. Ale v případě burky, což je oděv zahalující celou muslimku včetně obličeje, jsem opatrnější.

Tady je to věc bezpečnosti. Ne, že bych se tak úzkostlivě bál teroristického útoku jen proto, že burka patří k islámu – ale jde o to, že nevidíte, kdo se pod burkou skrývá. Nebojím se tedy skutečné muslimky, která má burku z principu. Bojím se kohokoliv, kdo může, např. při přepadení banky, burku využít jako teoreticky tolerované maskování.

Když vejde lupič do banky v civilu, jako by se nechumelilo, tak bude později při vyšetřování jeho činu k dispozici kamerový záznam s jeho podobou. Pokud vejde v kukle, v punčoše, nebo v masce strýčka Skrblíka, tak na sebe už při příchodu upozorní, a riskuje, že ho ochranka stihne zpacifikovat ještě před činem. Ale když vejde v burce, tak ve vyspělé demokratické tolerantní společnosti nemusí do poslední chvíle budit velké podezření – a přitom nezanechá informaci o své podobě.

To je jediný, ale zásadní důvod, proč se bojím používání burek v našem státě, nebo obecně v EU.

Co s tím tedy dělat? Holt nezbude nic jiného, než zakázat úplné zahalování obličeje. Sice to pro ortodoxní muslimky bude nepříjemné, ale snad brzy pochopí, že ve střední a západní Evropě nejsou odhalené ženské oči a nos, příp. rty, takovým sexuálním podnětem, jako v jejím rodném kraji. A možná si všimnou, že oči všech kolemjdoucích, tudíž i mužů, jsou na ně upřeny tím méně, čím méně jsou muslimky zahaleny.

K těmto úvahám mně dal námět článek „[Ženu v burce zamkla ostraha Sněmovny do šatny](#)“, ve kterém se dozvíte, jaký je téměř současný přístup Čechů k ženě, která se v burce pohybuje po Praze (článek je starý 13 měsíců).

Ač se mi to samotnému moc nelíbí, tak bych asi, nejpozději po prvním zneužití burky, zavedl povinnost odstranit z burky alespoň tu mřížku, která zahaluje oblast nosu a očí. Je to sice trochu diskriminující, a potlačuje to jiné kulturní zvyklosti, ale pokud by to bylo nutné pro prevenci kriminality (opět mám na mysli spíš přepadení, při kterých by si burku vypůjčili vynalézaví Češi jakékoliv nebo žádné víry, než teroristický útok skutečných muslimů), bylo by odhalení očí a nosu nutné, aby člověk alespoň poznal, že se pod burkou skrývá opravdu muslimka, a ne nějaký zločinec s nekalými úmysly. A aby byla možná nějaká identifikace.

Běžné právní úkony

Identifikace ortodoxní uživatelky burky je v podstatě

nemožná / zdroj: www.joe-ks.com

Ona je ta identifikace jedince nezbytná nejen při vyšetřování zločinů, ale i v běžném životě. Např. při silniční kontrole – bylo by příliš jednoduché si místo autoškoly obléct burku, a půjčit si cizí řidičák. A pak třeba ani nedodržovat předpisy, a body i složenky nechat posílat někomu jinému. A což pak teprve uzavírání a podepisování smluv, braní půjček, vybírání hotovosti, a další právní úkony. To by se to s burkou najímala a nevracela vozidla z půjčoven, nebo zadarmo bydlelo v hotelích, kde se platí až při odjezdu. V tomto detailu se holt muslimky budou muset přizpůsobit, protože my se opravdu potřebujeme poznávat.

Mohou se na to podívat z té lepší strany – to, že jim kvůli právním úkonům chceme vidět do tváře, znamená, že jim ty právní úkony umožníme. Napadá mě, že burka v ortodoxním islámu nevádí z toho důvodu, že ortodoxní muslimky (hlavně manželky ortodoxních muslimů) nemají téměř žádná práva. A pak jim tedy opravdu zas až tolik nemusí být vidět do tváře.

Fakt, že jim chceme vidět do očí tedy vlastně znamená, že jim nabízíme pro ně neobvyklou rovnocennost, a způsobilost k právním úkonům.

Závěr?

Žena v burce / autor: flickr.com: babasteve

Ať si každý nosí křížky, jarmulky, a jiné náboženské symboly podle libosti, když nebude podněcovat k násilí nebo nesnášenlivosti (tj. když tím symbolem nebude třeba hákový kříž...). Pokud bude ortodoxní žid ochoten smeknout jarmulku při vstupu do místnosti, tak bude všechno OK. Jediný problém je v tom, že v postkřesťanské společnosti etiketa vyžaduje v určitých nemovitostech prostovlasost, zatímco jinde je to naopak. My jsme prostě zvyklí, že máme smeknout, a tomu se cizinci či imigranti mohou snadno přizpůsobit. Když jsem se šel podívat do synagogy nebo do mešity, tak jsem si také vzal něco na hlavu – respektuji místní zvyklost, když k ní nemám důvodné výhrady. Kde jde jen o formální etiketu, tam by měly být ctěny místní normy.

Pokud jde o dostatečnost oblékání, měla by podle mne být ctěna vždy ta náročnější norma. Ať si u nás muslimky schovávají vlasy, vždyť nám to nemusí vadit. A ať si je klidně nechají zahalené i v místnosti, vždyť to snad rozhodíme. Ale když k nám hypoteticky přijede na návštěvu domorodá vesničanka z Afriky, tak předpokládám, že si holt vezme tričko, aby nepobuřovala - stejně by jí u nás bez něj asi byla zima :).

Nicméně vše má své meze. Cudnost necudnost – obličej je chci vidět. Je to věc obecné prevence kriminality, jakož i principů fungování běžného evropského občansko-právního života.

Alespoň do doby, než budeme mít všichni podkožní implantáty s bezkontaktním identifikačním čipem, který dnes musí mít všichni čeští psi, kteří se chystají překročit hranice republiky. A jako že je stoprocentně budeme místo občanských a dalších průkazů mít. Nejpozději během několika málo desítek let. To vám garantuji. Bude to mít své výhody i nevýhody, ale jisté je, že to přijde.